

וּבְגִין דְּחַמִּינָא, לִיָּה יוֹמָא חַד, דְּדָלִיג מֵאַנְרָא דָּא,
 לְמִשְׁמַע קַדִּישׁ בְּחֵדֵי עֲבוּרָא, סָלִיק בְּרַעֲוִיתָא
 דִּילִי, לְמִיָּהֵב לִיָּה בְּרַתִּי, וְתַכְף דִּנְפִקוּ עֲבוּרָא מִבִּי
 בְּנִישְׁתָּא, יְהִיבָנָא לִיָּה בְּרַתִּי. דְּאַמִּינָא בְּדִלּוּנָא דָּא
 דְּאַתָּא לְמִשְׁמַע קַדִּישׁ, גְּבָרָא רַבָּא לִיָּהוּי בְּאוּרִייתָא,
 וְאַף עַל גַּב דְּאִיְהוּ רַבָּנָא, וְלֹא יִדְעָנָא בִּיָּה מְקַדְמַת
 דְּנָא. וְהִשְׁתָּא אֲפִילוּ בְּרַכַּת מְזוּנָא לָא יָדַע, וְלֹא
 יְכִילָנָא בְּחֵדִיָּה לְמַלְעֵי בֵּין תְּבַרִינָא, דִּיזְלִיף קְרִיאת
 שְׁמַע, אוּ בְּרַכַּת מְזוּנָא.

אָמַר לִיָּה אַעֲבֹר לִיָּה בְּאַחְרָא, אוּ דְלִמָּא בְּרָא
 יוֹלִיד דְּלִיָּהוּי גְּבָרָא רַבָּא. אֲדִהְכִי קָם אִיְהוּ,
 וְדִלְג עַלִּיָּהוּ וַיְתִיב לְקַמִּיָּהוּ. אֲסַתְפַּל בִּיָּה רַבִּי יוֹסֵי,
 אָמַר, וְדָאִי אָנָּא חַמִּינָא בְּהָאִי רַבָּנָא, דִּנְהוּרָא
 דְּאוּרִייתָא יְפוּק לְעֵלְמָא מִנִּיה. אוּ בְּרָא דִּיזְקִים
 מִנִּיה. חֲיִיךְ הֵהוּא רַבָּנָא, וְאַמַּר, רַבּוּתִי אִימָא
 קַמִּיָּכּוּ חַד מְלָה.

לשון הקודש

הַפְּרַתִּי אוֹתוֹ מִקְדָּם לְבִן. וְעַכְשָׁו אֲפִלוּ
 בְּרַכַּת הַמְּזוּן אֵינּוּ יוֹדַע, וְלֹא יִכְלֹתִי
 לְלַמֵּד עִמּוֹ בֵּין הַחֲבֵרִים שֶׁיִּלְמַד קְרִיאת
 שְׁמַע אוּ בְּרַכַּת הַמְּזוּן.

אָמַר לוֹ, הַעֲבִירֵנּוּ בְּאַחַר, אוּ אוּלַי יוֹלִיד
 בֵּן שְׂיִהְיֶה אִישׁ גְּדוֹל. בִּינְתִים הוּא קָם
 וְדִלְג עֲלֵיהֶם וַיֵּשֶׁב לְפָנֵיהֶם. הַסְתַּפַּל בּוֹ

וּבְשִׁבִיל שְׂרָאִיתִי אוֹתוֹ יוֹם אֶחָד
 שְׁמַדְלַג מִהַעֲלִיָּה הָיָה לְשִׁמְעַ קַדִּישׁ עִם
 הַעֲבוּרָא, עָלָה בְּרַעֲוִי לְתַת לוֹ אֶת בְּתִי,
 וְתַכְף שֶׁהַעֲבוּרָא יָצָא מִבֵּית הַכְּנֻסֶת נְתַתִּי
 לוֹ אֶת בְּתִי. שְׂאֲמַרְתִּי, שְׁבַדְלוּג הָיָה
 שְׂבָא לְשִׁמְעַ קַדִּישׁ, הוּא יְהִיָּה אָדָם גְּדוֹל
 בְּתוֹרָה, וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא תִּינוּק וְלֹא

פָּתַח וְאָמַר (איוב לב) **צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֹת דְּעֵי אַתְּכֶם. הֲאִי קָרָא אֶתְעָרוּ בֵּיה עֲמוּדֵי עֲלָמָא. אֲבָל אֶלִּיהוּא דְכְתִיב בֵּיה מִמְשַׁפַּחַת רָם, אֶתְעָרוּ, דְּהָא מְזֻרְעָא דְאַבְרָהָם קֵאֲתָא. וְשִׁפּוּר. אֲבָל אֶלִּיהוּא כְּהֵנָּא הָוָה, וּמְזֻרְעָא דִּיחֻזְקָאֵל נְבִיאָה הָוָה, כְּתִיב הֵכָּא בֶן בְּרַכְיָאֵל הַבּוֹזֵי, וּכְתִיב הָתָם (יחזקאל א) יְחֻזְקָאֵל בֶּן בּוּזֵי הַכְּהֵן.**

וְאִי תִימָא בְּנִין דְכְתִיב בּוּזֵי, (איוב לא) **בוּז מְשַׁפְּחוֹת הָוָה. לָאו הָכִי, הָדָר וְאָמַר מִמְשַׁפַּחַת רָם, עֲלָאָה עַל כֹּלָא. אֲמַאי אֶקְרִי בּוּזֵי. עַל דְּמַבְזָה גְרַמִּיה לְנַפִּי מָאן** (דף קס"ו ע"ב) **דְּגָדוּל מִנִּיה, וְעַל דָּא סָלִיק בְּשֵׁמָא עֲלָאָה, בּוּזֵי, דָּא דְאַקְרִי אָדָם שְׁלִימָא בְּכֹלָא, מַה דְלָא אֶקְרִי הָכִי בַר נֶשׁ אַחְרָא, הָדָא**

לשון הקודש

הָיָה כְּהֵן, וּמְזֻרְעוֹ שֶׁל יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיאָה הָיָה. כְּתוּב כֵּן בֶּן בְּרַכְיָאֵל הַבּוֹזֵי, וְכְתוּב שָׁם (יחזקאל א) יְחֻזְקָאֵל בֶּן בּוּזֵי הַכְּהֵן.

וְאִם תֹּאמַר, מִשּׁוּם שֶׁכְּתוּב בּוּזֵי, בּוּז מְשַׁפְּחוֹת הָיָה – לֹא כֵּן! תֹּר וְאָמַר מִמְשַׁפַּחַת רָם, עֲלִיזוֹן עַל הַכֹּל. לָמָּה נִקְרָא בּוּזֵי? עַל שֶׁמַּבְזָה עֲצָמוֹ לְמִי שְׂגָדוּל מִמֶּנּוּ, וְלִכֵּן עָלָה בְּשֵׁם עֲלִיזוֹן. בּוּזֵי – זֶה שֶׁנִּקְרָא אָדָם שֶׁלֹּם כֹּל מַה שְׁלָא

רַבִּי יוֹסִי, אָמַר, וְדַאי אֲנִי רוּאָה בִּילֵד הָזֶה שְׂאוּר הַתּוֹרָה יֵצֵא מִמֶּנּוּ לְעוֹלָם, אוֹ בֶן שְׂקוּם מִמֶּנּוּ. צִחַק אוֹתוֹ יֵלֵד וְאָמַר, רַבּוּתִי, אִמַר לְפָנֶיכֶם דְּבַר אַחַד.

פָּתַח וְאָמַר, (איוב לב) **צָעִיר אֲנִי לְיָמִים וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, עַל כֵּן זָחַלְתִּי וְאִירָא מַחֹת דְּעֵי אַתְּכֶם. בְּפִסּוּק זֶה הֵעִירוּ עֲמוּדֵי עוֹלָם, אֲבָל אֶלִּיהוּא שֶׁכְּתוּב בּוּזֵי מִמְשַׁפַּחַת רָם, הֵעִירוּ, שְׁהָרֵי מְזֻרְעָא אַבְרָהָם הוּא בָּא, וְנִפְהָ. אֲבָל אֶלִּיהוּא**

הוּא דְכִתְיִב, (יחזקאל ב) וְאַתָּה בֶן אָדָם, וְעַל דְסָלִיק
 בְּשֵׁמָא דָא, אֶקְרִי רָם, עֲלָאָה עַל כֹּלָא.
 וְעַל דָּא אָמַר צָעִיר אֲנִי לְיָמִים. לְיָמִים, מִיָּמִים
 מִיבְעֵי לִיה, מָאֵי לְיָמִים. אֶלָּא אָמַר צָעִיר
 אֲנִי, וְאַזְעִירְנָא גְרָמֵי לְיָמִים, לְגַבֵּי בַר נֶשׁ דְּאִית לִיה
 יוֹמִין סְגִיאִין. מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִמְרֵתִי דְיָמִים
 יִדְבְּרוּ, וְעַל דָּא צָעִיר אֲנִי, וְאַזְעִירְנָא גְרָמֵי לְגַבֵּי
 יָמִים. וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, תְּמִינָא לְכוּ יְשִׁישִׁים. עַל כֵּן
 זַחְלֵתִי וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אֶתְכֶם. אוֹף אֲנָא, אִמְרֵתִי
 יָמִים יִדְבְּרוּ וְרַב שָׁנִים יוֹדִיעוּ תְּכֻמָּה. וְדָאֵי. אֲכֵן
 רוּחַ הוּא בְּאֲנוּשׁ וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינִם. וְעַל דָּא בְּגִין
 דְּאֲנָא רַבֵּיא, שׁוֹינָא בְּרַעוּתִי דְלֵא לְמַלְלָא עַד תְּרִין
 יְרַחִין, וְעַד יוֹמָא דָּא אֲשַׁתְּלִימוּ. וְהַשְׁתָּא דְאַתּוֹן
 תְּכָא, אִית לְמַפְתַּח בְּאוּרֵייתָא קַמֵּיכוּ.

 לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אֶתְכֶם יְשִׁישִׁים עַל כֵּן זַחְלֵתִי וְאִירָא.
 וְאִירָא מַחֲוֹת דְּעֵי אֶתְכֶם. אִף אֲנִי
 אִמְרֵתִי יָמִים יִדְבְּרוּ וְרַב שָׁנִים יוֹדִיעוּ
 תְּכֻמָּה, וְדָאֵי. אֲכֵן רוּחַ הוּא בְּאֲנוּשׁ
 וְנִשְׁמַת שְׂדֵי תְּבִינִם. וְלָכֵן מִשּׁוּם שְׂאֲנִי
 יִלְד, שְׁמַתִּי בְּרַעוּתִי שְׁלֵא לְדַבֵּר עַד שְׁנֵי
 תְּרַשִׁים, וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה הֵם נִשְׁלָמוּ.
 וְעַכְשָׁו שְׁאֲתֶם פְּאֵן, יֵשׁ לְפַתַּח בְּתוֹרָה
 לְפָנֵיכֶם.

נִקְרָא כֹּה אָדָם אַחֵר. זֶהוּ שְׂכָתוּב וְאַתָּה
 בֶּן אָדָם, וְעַל שְׁעֵלָה בְּשֵׁם הַזֶּה נִקְרָא
 רָם, עֲלִיּוֹן עַל הַכֹּל.

וְעַל זֶה אָמַר צָעִיר אֲנִי לְיָמִים. לְיָמִים,
 מִיָּמִים הִנֵּה צָרִיף לְהַיּוֹת! מַה זֶה לְיָמִים?
 אֶלָּא אָמַר, צָעִיר אֲנִי וְהַקְּטַנְתִּי עֲצָמִי
 לְיָמִים, לְגַבֵּי אָדָם שְׁיֵשׁ לוֹ יָמִים רַבִּים.
 מַה הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁאִמְרֵתִי שְׁיָמִים
 יִדְבְּרוּ, וְעַל זֶה אֲנִי צָעִיר וְהַקְּטַנְתִּי אֶת
 עֲצָמֵי אֵל יָמִים. וְאַתֶּם יְשִׁישִׁים, רְאִיתִי

פָּתַח וְאָמַר, (משלי ו) **כִּי גַר מִצְוָה וְתוֹרָה אֹזֵר וְדַרְךְ תַּיִם תּוֹכַחַת מוֹסֵר. כִּי גַר מִצְוָה דָּא אֵיחִי מִשְׁנָה, כַּמָּה דְאַתְּ אָמַר** (שמות כד) **וְהַתּוֹרָה וְהַמִּצְוָה. וְהַתּוֹרָה: זֶה תּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב. וְהַמִּצְוָה: זֶה מִשְׁנָה. דְּאֵיחִי גַר שְׂרָגָא, דְּקַיִמָא לְאַדְלָקָא.**

גַּר אֲמַאי אֶקְרִי גַר. אֶלָּא כִּד מְקַבְּלָא מִבֵּין תְּרִין דְּרוּעִין, רמ"ח שְׂיִיפִין עַלְאִין, אֵיחִי פְּתַחַת לְגַבְיֵיהוּ תְּרִין דְּרוּעִין דִּילָהּ, כִּדִּין אֶתְכַלִּילוּ אֵלִין תְּרִין דְּרוּעִין בְּהוּ, וְאֶקְרִי גַר. וְתוֹרָה אֹזֵר, דְּקָא נְהִיר לְהֵתוּא גַר וְאַדְלִיקַת מְנִיָּה מִסְטָרָא דְּאֹזֵר קְדָמָאָה, דְּאֵיחִי וְיִמֵּנָא. דְּהָא אֹרִינְתָא מֵהֵתוּא סְטָרָא דִּימֵנָא דְּאֹזֵר קְדָמָאָה אֶתִּיְהִיבַת, דְּכַתְּיב, (דברים לג) מִימֵינוּ אֵשׁ דָּת לָמוּ, מִסְטָרָא דִּימֵנָא אֶתִּיְהִיבַת, אַף עַל גַּב דְּאֶתְכַלִּיל בֵּיהּ שְׂמַאלָא, דְּהָא כִּדִּין אֵיחִי שְׂלִימוּ דְּכָלָא.

לשון הקודש

עליונים, היא פותחת אליהם שתי זרועות שלה, ואז נכללות שתי הזרועות הללו בהם ונקראים גר. ותורה אור, שמאיר לאותו גר ונדלקת ממנו מצד האור הראשון שהוא ימין, שהרי התורה נתנה מאותו צד הימין של האור הראשון, שכתוב (דברים לג) מימינו אש דת למו, שנתנה מצד הימין, ואף על גב

פתח ואמר, (משלי ו) כי גר מצוה ותורה אור ודרך תיים תוכחות מוסר. כי גר מצוה - זוהי משנה, כמו שנאמר (שמות כד) והתורה והמצוה. והתורה - זו תורה שבכתב. והמצוה - זו משנה, שהיא גר שעומד להדלקה.

גר, למה נקרא גר? אלא כשקבל מביין שתי זרועות, רמ"ח איברים

אֹר דָּא אֲתִכְלִיל בְּמֵאתָן וְשִׁבְעָה עָלְמִין, דְּאֵינוּן
 גְּנִיזִין בְּסִטְרָא דְהָהוּא אֹר, וְאֲתִפְשֵׁט בְּכִלְהוּ.
 תַּחֲזוּת פּוֹרְסִיָּא עֲלָאָה טְמִירָא, שְׂרִיין אֵינוּן עוֹלָמוֹת,
 מִסִּטְרָא דְהָהוּא יְמִינָא. תִּלְת מַאָה וְעֶשְׂר אֵינוּן,
 מֵאָתָן וְשִׁבְע, אֵינוּן בְּסִטְרָא דִימִינָא. מַאָה וְתִלְת,
 אֵינוּן בְּסִטְרָא דְשְׂמַאלָא. וְאֵינוּן תִּלְת מַאָה וְעֶשְׂר.
 וְאֵלִין אֵינוּן דְּקוֹדְשָׁא בְּרִידְהוּא מְתַקֵּן תְּדִיר
 לְצַדִּיקָא, וּמֵאֵלִין מְתַפְשֵׁטֵן כְּמָה וְכְמָה אוֹצְרֵי
 חֻמְדָּה, וְכִלְהוּ גְנִיזִין לְאֲתַעֲדָנָא מְנַהוּן צַדִּיקָא
 לְעֵלְמָא דְאֲתִי וְעַל אֵלִין כְּתִיב (משלי ח) לְהִנְחִיל אוֹהֲבֵי
 יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא וְעַל אֵלִין כְּתִיב (ישעיה סד) עֵין
 לֹא רָאָתָה אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ וְגו'.

י"ש: אֵלִין, תִּלְת מַאָה וְעֶשְׂר עוֹלָמוֹת, גְּנִיזִין תַּחֲזוּת
 עֲלְמָא דְאֲתִי, (ועל) אֵינוּן מֵאָתָן וְשִׁבְע דְּאֵינוּן

לשון הקודש

הוא תמיד לצדיקים. ומאלה מתפשטים
 כְּמָה וְכְמָה אוֹצְרוֹת חֻמְדָּה, וְכִלְם
 גְּנִיזִים כְּדִי לְהַתְעַדֵּן מֵהֶם הַצַּדִּיקִים
 בְּעוֹלָם הַבָּא, וְעַל אֵלֶּה כְּתוּב (משלי ח)
 לְהִנְחִיל אוֹהֲבֵי יֵשׁ וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלָּא,
 וְעַל אֵלֶּה כְּתוּב (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאָתָה
 אֱלֹהִים זוֹלָתְךָ וְגו'.

י"ש - אֵלֶּה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרָה
 עוֹלָמוֹת שְׁגִנְזִים תַּחַת הָעוֹלָם הַבָּא, (ועל)
 אוֹתָם מֵאוֹתִים וְשִׁבְעָה שֶׁהֵם מְצַד הַיְמִין

שֶׁנִּכְלָל בָּהּ שְׂמַאל, שְׁהָרִי אֲזוּ הִיא
 שְׁלֵמוֹת הַכֹּל.

הָאֹר הַזֶּה נִכְלָל בְּמֵאוֹתִים וְשִׁבְעָה
 עוֹלָמוֹת שְׁגִנְזִים בְּצַד שֶׁל אוֹתוֹ הָאֹר
 וּמְתַפְשֵׁט בְּכִלְם. תַּחַת הַכְּפֵסָא הַטְּמִיר
 הָעֲלִיּוֹן שׁוֹרִים אוֹתָם עוֹלָמוֹת מְצַד אוֹתוֹ
 הַיְמִין. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרָה הֵם. מֵאוֹתִים
 וְשִׁבְעָה הֵם בְּצַד הַיְמִין, וּמֵאָה וְשִׁלְשָׁה
 הֵם בְּצַד הַשְּׂמַאל. וְהֵם שְׁלֹשׁ מֵאוֹת
 וְעֶשְׂרָה. וְאֵלוֹ הֵם שְׁמֵתַקֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

מִסְטָרָא דִּימִינָא, אֶקְרוּן אֹר קְדֻמָּאָה. בְּגִין דְּאֶפִּילוּ
 אֹר שְׂמַאלָא אֶקְרִי אֹר. אֲבָל אֹר קְדֻמָּאָה אִיהוּ
 זְמַן לְמַעַבְדַּ תּוֹלְדִין לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְאִי תִימָא
 לְעֵלְמָא דְאַתִּי וְלֹא יִתִּיר. אֶלָּא אֶפִּילוּ בְּכָל יוֹמָא
 וְיוֹמָא דְאִי לֹא הָיִי הָאִי אֹר, עֵלְמָא לֹא יִכִּיל
 לְמִיָּקָם, דְּכִתְיִב, (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

הָאִי אֹר זָרַע לִיה קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגֻנְתָּא
 דְּעַדְנֹי, וְעֶבֶד לִיה שׁוּרִין שׁוּרִין, עַל יְדוּי
 דְּהָאִי צַדִּיק, דְּאִיהוּ גֻנְנָא דְּגֻנְתָּא, וְנָטִיל לְהָאִי
 אֹר, וְזָרַע לִיה זְרוּעָא דְּקִשׁוּט. וְעֶבֶד לִיה שׁוּרִין
 שׁוּרִין בְּגֻנְתָּא וְאוֹלִיד וְאַצְמַח וְעֶבֶד פְּרוּן, וּמִנֵּיִיהוּ
 אֲתִּין עֵלְמָא, הָדָא הוּא דְּכִתְיִב, (תהלים צד) אֹר זָרַע
 לְצַדִּיק וְגו'.

וְכִתְיִב (ישעיה סא) וּבְנִינָה זְרוּעֵיהָ תַצְמִיחַ. מָאן זְרוּעֵיהָ.
 אֲלִין זְרוּעֵי דְּאֹר קְדֻמָּאָה, דְּאִיהוּ זְרוּעַ

לשון הקודש

בְּגִין עַדְנֹי, וְעֵשָׂה אוֹתוּ שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת עַל
 יְדֵי הַצַּדִּיק הַזֶּה, שֶׁהוּא הַגֻּנֵן שֶׁל הַגֻּן,
 וְנָטִל אֶת הָאֹר הַזֶּה וְזָרַע אוֹתוֹ זָרַע
 אֲמַת, וְעֵשָׂה אוֹתוֹ שׁוּרוֹת שׁוּרוֹת בְּגִין,
 וְהוֹלִיד וְהַצְמִיחַ וְעֵשָׂה פְּרוּת, וּמִהֶם גִּזוּן
 הָעוֹלָם. זֶהוּ שְׂפָתוֹב אֹר זָרַע לְצַדִּיק וְגו'.

וְכִתְיִב, (ישעיה סא) וּבְנִינָה זְרוּעֵיהָ תַצְמִיחַ.
 מִי הֵם זְרוּעֵיהָ? אֵלֶּה הֵם הַזְּרוּעִים שֶׁל

נִקְרָאִים אֹר רֵאשׁוֹן, מִשּׁוּם שֶׁאֶפִּילוּ אֹר
 הַשְּׂמַאל נִקְרָא אֹר. אֲבָל הָאֹר הָרֵאשׁוֹן
 עֲתִיד לַעֲשׂוֹת תּוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַבָּא. וְאִם
 תֹּאמַר, לְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא יוֹתֵר? אֶלָּא
 אֶפִּילוּ בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁאִם הָאֹר הַזֶּה לֹא
 הָיִה, הָעוֹלָם לֹא יוֹכֵל לְהִתְקַיֵּם, שְׂפָתוֹב
 (תהלים פט) אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה.

הָאֹר הַזֶּה זָרַע אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

תְּדִיר, הַשְׁתָּא אוֹלִיד וְעֶבֶד אֵיבִין, וְהַשְׁתָּא זְרוּעַ
 אִיהוּ, בְּקִדְמִיתָא, עַד לָא יִיכּוֹל עֲלֵמָא אֵיבָא דָּא,
 אוֹלִיד זְרוּעָא דָּא וְיָהִיב אֵיבָא וְלָא שְׂכִיךְ. וְעַל דָּא,
 כָּל עֲלָמִין אֲתִזְנוּ בְּסַפּוּקָא דִּיהֵהוּא גִנְנָא, דְּאֶקְרִי
 צְדִיק, דְּלָא שְׂכִיךְ וְלָא פְּסִיק לְעֲלָמִין.

בַּר בּוֹמְנָא דִּישְׂרָאֵל בְּגִלוּתָא. וְאִי תֵימָא בּוֹמְנָא
 דְּגִלוּתָא כְּתִיב, (איוב יד) אֲזָלוּ מִיָּם מִנִּי יָם וְנָהָר
 יִחָרֵב וְיִבֶשׁ, הֵיךְ עֶבֶד תּוֹלְדִין. אֶלָּא כְּתִיב זְרוּעַ,
 זְרוּעַ אִיהוּ תְּדִיר, וּמִיּוֹמָא דְּאֶפְסִיק הֵהוּא נָהָר.
 גִּנְתָּא (ס"א בְּגִנְתָּא) לָא עָאֵל (דף קס"ו ע"א) בֵּיהּ הֵהוּא גִנְנָא.
 וְהֵהוּא אוֹר דְּאִיהוּ זְרוּעַ תְּדִיר, עֶבֶד אֵיבִין וּמִנִּיהּ
 וּמִגְרָמִיהּ אֲזַדְרַע בְּקִדְמִיתָא, וְלָא שְׂכִיךְ תְּדִיר.
 כְּגִנְתָּא דְּעֶבֶד תּוֹלְדִין, וּמֵהֵהוּא זְרוּעַ נָפִיל בֵּיהּ
 בְּאַתְרֵיהּ, וּמִגְרָמִיהּ עֶבֶד תּוֹלְדִין כְּדִבְקִדְמִיתָא. וְאִי

לשון הקודש

מִיָּם מִנִּי יָם וְנָהָר יִחָרֵב וְיִבֶשׁ, וְאִיךְ עֲשָׂה
 תּוֹלְדוֹת? אֶלָּא כְּתוּב זְרוּעַ, וְהוּא תְּמִיד
 זְרוּעַ, וּמִיּוֹם שֶׁנִּפְסַק אוֹתוֹ נָהָר לֹא נִכְנַס
 לְגִן (בְּגִן) אוֹתוֹ הַגִּן. וְאוֹתוֹ אוֹר שֶׁהוּא
 תְּמִיד זְרוּעַ, עוֹשֶׂה פְּרוֹת, וּמִמֶּנּוּ וּמֵעֲצָמוֹ
 גִּזְרַע כְּבִרְאשׁוֹנָה וְלֹא שׁוֹכֵךְ תְּמִיד, כְּמוֹ
 גֵּן שֶׁעוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת, וּמֵאוֹתוֹ הַזְרוּעַ נֹפֵל
 בּוֹ בְּמִקּוּמוֹ, וּמֵעֲצָמוֹ עוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת
 כְּבִרְאשׁוֹנָה. וְאִם תֵּאמַר שְׂאוֹתֶם

הָאוֹר הָרֵאשׁוֹן שֶׁהוּא תְּמִיד זְרוּעַ, וְעִבְשׁוֹ
 מוֹלִיד וְעוֹשֶׂה פְּרוֹת, וְעִבְשׁוֹ הוּא זְרוּעַ.
 כְּבִרְאשׁוֹנָה, בְּמִרְמֵס שִׂיאֲכֵל הָעוֹלָם אֶת
 הַפְּרִי הַזֶּה, הוֹלִיד הַזְרוּעַ הַזֶּה וְנוֹתֵן פְּרִי
 וְלֹא שׁוֹכֵךְ. וְלִכֵּן כָּל הָעוֹלָמוֹת נִזְוְנוּ
 בְּסַפּוּקוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַגִּן שֶׁנִּקְרָא צְדִיק,
 שְׂאִינוֹ שׁוֹכֵךְ וְלֹא פּוֹסֵק לְעוֹלָמִים.

פְּרַט לְזִמְן שִׂישְׂרָאֵל בְּגִלוּת. וְאִם
 תֵּאמַר, בְּזִמְן הַגִּלוּת כְּתוּב, (איוב יד) אֲזָלוּ

תִּימָא, דְּאֵינוּן תּוֹלְדִין וְאֵיבִין הֵוּן כְּמָה דְּהוּה
בְּזַמְנָא דְּגִנְנָא תַּמָּן. לָאוּ חָבִי. אַבְל לָא אֶתְמַנְע
זְרוּע דָּא לְעֵלְמִין.

כְּגִוּוֹנָא דָּא וְתוֹרָה אֹר, אֹרִייתָא דְּאֶתְיֵהִיבַת
מִסְטָרָא דְּהָהוּא אֹר קְדַמָּא, חָבִי
אֶזְדַּרְע תְּדִיר בְּעֵלְמָא, וְעֵבִיד תּוֹלְדִין וְאֵיבִין, וְלָא
שְׂכִיךְ לְעֵלְמִין, וּמַהְהוּא אֵיבָא דִּילִיה אֶתְזֵן עֵלְמָא.

וְדַרְךְ תֵּימִם תּוֹכְחוֹת מוֹסָר. תְּרִין אֶרְחִין אֵינוּן, חַד
אֶרַח תֵּימִם, וְחַד בְּהַפּוּכָא מְנִיָּה. סִימְנָא
דְּאֶרַח תֵּימִם מָאן אִיהוּ. תּוֹכְחוֹת מוֹסָר. דְּכַד בְּעָא
קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא לְנִטְרָא לְהֵאִי אֶרַח תֵּימִם, שְׂוִי
עֲלִיה תְּהוּא דְּאֶלְקִי, וְעֵבִיד תּוֹכְחוֹת מוֹסָר לְבְנֵי
עֵלְמָא. וּמָאן אִיהוּ. הֵאִי דְּכַתִּיב, (בראשית ג) וְאֵת לְהַט
הַחֶרֶב הַמַּתְּהַפֶּכֶת לְשָׁמֹר אֶת דַּרְךְ עֵץ הַחַיִּים וְעַל

לשון הקודש

וְדַרְךְ תֵּימִם תּוֹכְחוֹת מוֹסָר. שְׂוִי דְּרָכִים
הֵם, אֶחָד דַּרְךְ הַחַיִּים, וְאֶחָד בְּהַפּוּכָא
מִמֶּנּוּ. מַהוּ הַסִּימָן שֶׁל דַּרְךְ תֵּימִם?
תּוֹכְחוֹת מוֹסָר. שְׂבָאֲשֶׁר רָצָה הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לְשָׁמֹר אֶת דַּרְךְ הַחַיִּים הֵוּן,
הוּא שָׁם עָלָיו אוֹתוֹ הַמַּלְקָה וְעוֹשֶׂה
תּוֹכְחוֹת מוֹסָר לְבְנֵי אָדָם, וּמִיָּהוּ? זֶה
שְׂבָתוֹב (בראשית א) וְאֵת לְהַט הַחֶרֶב

תּוֹלְדוֹת וּפְרוֹת הֵיוּ כְּמוֹ שְׁהִיָּה בְּזַמָּן
שְׂהַגְנָן שָׁם – לָא כְּךָ, אַבְל לָא נִמְנָע
הַזְרוּע הֵוָה לְעוֹלָמִים.

כְּמוֹ זֶה וְתוֹרָה אֹר. הַתּוֹרָה שְׁנַתְנָה
מִצַּד אוֹתוֹ הָאֹר הָרֵאשׁוֹן, כְּךָ גִזְרַע
תְּמִיד בְּעוֹלָם וְעוֹשֶׂה תּוֹלְדוֹת וּפְרוֹת וְלָא
שׂוֹכֵךְ לְעוֹלָמִים, וּמֵאוֹתוֹ הַפְּרִי שְׁלוֹ נִזּוֹן
הָעוֹלָם.

דָּא, דְּרֵךְ חַיִּים אִיהוּ תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. וּמֵאֵן דְּאִית
בֵּיהּ תּוֹכְחוֹת, וְדָאֵי דְמִתְעָרִי לִיהּ לְמַחֲךָ בְּתַחוּא
אַרְחַ חַיִּים, דְּשִׂאֲרֵי תַפְּן תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר.

הֵאֵי קָרָא לָאוּ רִישִׁיָּה סִיפִיָּה וְלָאוּ סִיפִיָּה
רִישִׁיָּה. אֶלָּא כֹּלָא רָזָא דְמִהִימְנוּתָא
דְּהֵאֵי קָרָא. כִּי גַר מְצֹנָה, דָּא רָזָא דְשָׁמוֹר.
וְתוֹרָה אֹר, דָּא רָזָא דְזָכוֹר, וְדְרֵךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת
מוֹסֵר, אֵלִין גְּזָרִין וְעוֹנְשִׁין דְּאוֹרִייתָא, וְכֹלָא רָזָא
דְּמִהִימְנוּתָא. וְאַצְטְרִיךְ דָּא לְדָא, וְלִמְחִי רָזָא
דְכֹלָא בְּדָקָא יֵאוּת.

וְעַל רָזָא דָּא דְהֵאֵי אֹר, דְּדָלִיק וְנִהִיר לְהֵאֵי גַר,
כְּתִיב בֵּיהּ בְּאַהֲרֹן, (במדבר ח) בְּהִעְלוּתְךָ אֶת
הַנְּרוֹת, בְּגִין דְּהוּא אֶתִי מִסְטָרָא דְהֵאֵי אֹר. אֹר
דָּא כְּתִיב בֵּיהּ, (בראשית א) יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. כִּינֵן

לשון הקודש

וְדְרֵךְ חַיִּים תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר – אֵלָּה גְּזָרוֹת
וְעוֹנְשִׁים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהַכֵּל סוּד הָאֲמוּנָה.
וְצָרִיךְ זֶה אֶת זֶה, וְלִהְיוֹת סוּד שֶׁל הַכֵּל
כְּרֵאוּי.

וְעַל הַסּוּד הַזֶּה שֶׁל הָאוֹר הַזֶּה שְׂדוּלֵק
וּמֵאִיר לְגַר הַזֶּה, כְּתוּב בּוֹ בְּאַהֲרֹן (במדבר
ח) בְּהִעְלוּתְךָ אֶת הַנְּרוֹת, מְשׁוּם שֶׁהוּא כָּא
מִצַּד הָאוֹר הַזֶּה. כָּאוֹר הַזֶּה כְּתוּב (בראשית
א) יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. כִּינֵן שְׂאֲמַר יְהִי

הַמִּתְהַפְּכֵת לְשֹׁמֵר אֶת דְּרֵךְ הַחַיִּים. וְלִכְּנֵן
דְּרֵךְ חַיִּים הִיא תּוֹכְחוֹת מוֹסֵר. וּמִי שִׁישׁ
בּוֹ תּוֹכְחוֹת, וְדָאֵי שְׂמַעִירִים אוֹתוֹ לְלַכֵּת
כְּאוֹתָהּ דְּרֵךְ חַיִּים שְׂשָׁם מִתְחִיל תּוֹכְחוֹת
מוֹסֵר.

הַפְּסוּק הַזֶּה אֵין רֵאשׁוֹ סוּפוֹ, וְאֵין סוּפוֹ
רֵאשׁוֹ, אֶלָּא הַכֵּל הוּא סוּד הָאֲמוּנָה שֶׁל
הַפְּסוּק הַזֶּה. כִּי גַר מְצֹנָה – זֶה סוּד שֶׁל
שְׁמוֹר. וְתוֹרָה אֹר – זֶה סוּד שֶׁל זָכוֹר.

דֹּאמַר יְהִי אֹר, אִמְאֵי כְּתִיב וַיְהִי אֹר, דְּהָא בְּוִיּוּהִי
 בֵּן סְנֵיָא. אֶלָּא, יְהִי אֹר, דָּא אֹר קְדַמָּא, דְּאִיְהוּ
 יְמִינָא, וְאִיְהוּ לְקִיץ הַיְמִין. וַיְהִי אֹר, דְּמִיְמִינָא נְפִיק
 שְׂמַאלָא, וּמְרֻזָּא דִימִינָא נְפִיק שְׂמַאלָא, וְעַל דָּא
 וַיְהִי אֹר, דָּא שְׂמַאלָא.

מִכָּאן וַיְהִי קְדַמָּא דְאֹרֵייתָא, כְּסִטְרָא
 דְּשְׂמַאלָא הָוָה. וּבְנִין כַּךְ לֹא אִיְהוּ
 סִימָן בְּרָכָה. מָאֵי טַעְמָא. כְּגוֹן דְּבִיָּה (נִיָּא דְמִנִּיָּה) נְפִיק
 הֵהוּא חֲשֵׁךְ דְּאֶחָשִׁיד אֲנִפִי עֲלֵמָא. וְסִימָנָא דָּא כַּד
 אֲתַגְלִי רְזָא דְעֵשׂו וְעוּבְדוֹי, כְּהָאֵי וַיְהִי הָוָה, דְּכְתִיב
 (בְּרֵאשִׁית כה) וַיְהִי עֵשׂו אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד. אֲתַקְיִים בְּוִיּוּהִי
 אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד, לְפַתָּאָה בְּנֵי עֲלָמָא, דְּלֹא יִתְכּוֹן
 בְּאַרְחַ מִישָׁר.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב, דָּא אִיְהוּ עֲמוּדָא
 דְּקָאִים בְּאַמְצַעִיתָא, וְקָאִים וְאַחִיד כְּסִטְרָא

לשון הקודש

מָה הַטַּעַם? מִשׁוּם שֶׁבּו (שְׂמֻנָּו) יֵצֵא אוֹתוֹ
 חֲשֵׁךְ שֶׁהַחֲשִׁיד אֶת פְּנֵי הָעוֹלָם, וְסִימָן זֶה
 כְּאֲשֶׁר הִתְגַּלָּה הַסּוּד שֶׁל עֵשׂו וּמַעֲשָׂהוּ,
 זֶה הָיָה בְּוִיּוּהִי הָזֶה, שֶׁכְּתוּב (שם כה) וַיְהִי
 עֵשׂו אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד. הַתְּקִיָּים בְּוִיּוּהִי אִישׁ
 יוֹדֵעַ צִיד, לְפַתּוֹת אֶת בְּנֵי הָעוֹלָם שֶׁלֹּא
 יִלְכוּ בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאֹר כִּי טוֹב – זֶהוּ

אֹר, לְמָה כְּתוּב וַיְהִי אֹר, שֶׁהָרִי בְּוִיּוּהִי
 בֵּן מִסְפִּיק? אֶלָּא יְהִי אֹר – זֶה הָאֹר
 הִרְאִישׁוֹן, שֶׁהוּא יְמִין, וְהוּא לְקִיץ הַיְמִין.
 וַיְהִי אֹר – שֶׁמִּיְמִין יוֹצֵא שְׂמַאל, וּמִסּוּד
 הַיְמִין יוֹצֵא שְׂמַאל, וְעַל זֶה וַיְהִי אֹר, זֶה
 שְׂמַאל.

מִכָּאן שׁוּיְהִי הִרְאִישׁוֹן שֶׁל הַתּוֹרָה הִיא
 בְּצַד הַשְּׂמַאל, וְלִכְּן אֵינּוּ סִימָן בְּרָכָה.

דָּא, וּבְסֵטְרָא דָּא. כִּד הָוּה שְׁלִימוּ דְתַלְת סְטְרִין,
כְּתִיב בֵּיהּ כִּי טוֹב, מָה דְלֹא הָוּה בְּהַנִּי אַחֲרֵינִין,
בְּגִין דְלֹא הָוּה שְׁלִימוּ עַד אֹר תְּלִיתָאָה, דְּאִשְׁלִים
לְכָל סְטְרִין, וּבִיּוֹן דְּאַתָּא תְּלִיתָאָה דָּא, כְּדִין
אַפְרִישׁ מִחֲלוּקַת דִּימִינָא וּשְׁמַאֲלָא, דְכְּתִיב וַיְבַדֵּל
אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

וְעַל דְּאֵינוֹן חֲמִשׁ דְּרֵגִין, דְּאַתְּפָּרְשׁוּ וְאַתְּמַשְׁכוּ
מִהָאִי אֹר קְדַמָּאָה, כְּתִיב אֹר חֲמִשׁ זְמַנִּין,
וּכְלָהוּ הָוּוּ מִסֵּטְרָא דִּימִינָא, וְאַתְּפְּלִילוּ בֵּיהּ, וְכִד
אַתְּפְּלִילוּ בְּסֵטְר שְׁמַאֲלָא, אַתְּפְּלִילוּ בְּרֹזָא דְמוֹם,
דְּנָטִיל בִּימִינָא (ס"א בִּימִינָא), וּבְגִין כִּד כְּתִיב מִיּוֹם חֲמִשׁ
זְמַנִּין. וְכִד אִשְׁתְּלִימוּ בְּרֹזָא דְאַמְצָעִיתָא, כְּתִיב
רְקִיעַ חֲמִשׁ זְמַנִּין, וְעַל דָּא תַלְת אֵינוֹן אֹר. מִיּוֹם.
רְקִיעַ. לְקַבֵּל תַלְת דְּרֵגִין אֵלִין, דְכְּלָהוּ חֲמִשׁ דְּרֵגִין

לשון הקודש

וְעַל שֶׁהֵן חֲמִשׁ דְּרֵגוֹת שֶׁנִּפְרְדּוּ וְנִמְשְׁכוּ
מִהָאֹר הָרֵאשׁוֹן הַזֶּה, כְּתוּב חֲמִשׁ
פְּעָמִים אֹר, וּכְלָם הָיוּ מִצַּד הַיָּמִין
וְנִכְלְלוּ בוֹ. וּכְשֶׁנִּכְלְלוּ בְּצַד שְׁמַאֲלָא,
נִכְלְלוּ בְּסוּד שֶׁל מִיּוֹם שְׁנֹטֵל בְּיָמִין (מִימִין),
וְלָכֵן כְּתוּב מִיּוֹם חֲמִשׁ פְּעָמִים.
וּכְשֶׁנִּשְׁלְמוּ בְּסוּד הָאַמְצָע, כְּתוּב רְקִיעַ
חֲמִשׁ פְּעָמִים, וְעַל זֶה שֶׁלֹּשָׁה הֵם: אֹר,
מִיּוֹם, רְקִיעַ. כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ הַדְּרֵגוֹת הַלְלוּ

הַעֲמוּד שְׁעוּמַד בְּאַמְצָע, וְעוּמַד וְאוּחוּ
בְּצַד זֶה וּבְצַד זֶה. בְּשֶׁהִיטָה שְׁלָמוֹת שֶׁל
שְׁלֵשֶׁת הַצְּדָדִים, כְּתוּב בוֹ כִּי טוֹב, מִה
שֶׁלֹּא הָיָה בְּאַחֲרֵים הַלְלוּ, מִשּׁוֹם שֶׁלֹּא
הִיטָה שְׁלָמוֹת עַד הָאֹר הַשְּׁלִישִׁי
שֶׁהַשְּׁלִים אֶת כָּל הַצְּדָדִים, וּבִיּוֹן שֶׁבָּא
הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה, אִזּוּ הַפְּרִיד מִחֲלֻקַת שֶׁל
יָמִין וּשְׁמַאֲלָא, שֶׁכְּתוּב וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין
הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

אֶת־כְּלִילוֹ בְּהוּ, וְעַל דָּא בְּכֻלְהוּ כְּתִיב חֲמִשׁ זְמַנִּין,
בְּכָל חַד וְחַד.

הָכָא רָזָא דְרַזִּין, בְּאַלִּין תְּלַתָּא, אֶתְצַיֵּיר וְאֶתְגְּלִיף
בְּגִלּוּפֵי רָזָא דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם, דְּאִיהוּ אֹר
בְּקַדְמִיתָא, לְבַתָּר מִזִּם, לְבַתָּר אֶתְפָּשֵׁט בְּגִוּוּיָּיהוּ
רְקִיעַ, דְּאִיהוּ גְּלִיפָא דְגִלּוּפֵי דִּיּוֹקְנָא דְאָדָם.

בְּגִוּוּנָא דְגִלּוּפֵי צִיּוּרָא דְדִּיּוֹקְנָא דְאָדָם
כְּתוּבָתִּיהּ. דְּהָא כְּתוּבָתָא דְּבַר נֶשׁ,
בְּקַדְמִיתָא זְרַע, דְּאִיהוּ אֹר, דְּהָא נְהִירוֹ דְּכָל שְׂיִיפֵי
גּוּפָא, אִיהוּ הַהוּא זְרַע, וּבְגִין כֶּךָ אִיהוּ אֹר, וְהַהוּא
אֹר אֶקְרִי זְרַע, דְּכְתִיב אֹר זְרֹעַ, הַהוּא זְרַע מִמָּשׁ.
לְבַתָּר הַהוּא זְרַע דְּאִיהוּ אֹר אֶתְפָּשֵׁט וְאֶתְעָבִיד (דף
קט"ז ע"ב) מִזִּם, בְּלַחוּתָא דִּילִיָּהּ, אֲנְגְלִיף יַתִּיר, וְאֶתְפָּשֵׁט
פְּשִׁיטוֹ גּוּ אִינוּן מִזִּם, פְּשִׁיטוֹ דְּגּוּפָא לְכָל סְטָרִין.

לשון הקודש

כְּתוּבָתוֹ, שְׁהָרִי כְּתוּבָתָא דְּאָדָם
בְּהַתְּחֵלָה זְרַע, שְׁהוּא אֹר, שְׁהָרִי הָאֹר
שֶׁל כָּל אִיבְרֵי הַגּוּף הוּא אוֹתוֹ זְרַע, וְלִכּוֹן
הוּא אֹר, וְאוֹתוֹ אֹר נִקְרָא זְרַע, שְׁכְּתוּב
אֹר זְרַע, אוֹתוֹ זְרַע מִמָּשׁ. אַחַר כֵּן אוֹתוֹ
זְרַע, שְׁהוּא אֹר, מִתְּפָשֵׁט וְנִעְשָׂה מִזִּם,
בְּלַחוּת שְׁלוֹ נַחְקֵק יוֹתֵר, וּמִתְּפָשֵׁט
הַתְּפָשֵׁטוֹת בְּתוֹךְ אוֹתָם הַמִּזִּם
הַתְּפָשֵׁטוֹת הַגּוּף לְכָל הַצְּדָדִים. בֵּינָן

שְׁכֵלֵן חֲמִשׁ דְּרַגּוֹת נִכְלָלוּ בְּהֵם, וְעַל זֶה
בְּכֻלָּם כְּתוּב חֲמִשׁ פְּעָמִים בְּכָל אַחַד
וְאַחֵר.

כְּאֵן סוּד הַסּוּדוֹת בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֵשָׁה,
הַצִּיּוּר וְנַחְקֵק בְּחֻקֵי הַסּוּד שֶׁל דְּמוּת
הָאָדָם, שְׁהוּא אֹר בְּרֵאשׁוֹנָה, וְאַחַר כֵּן
מִזִּם. וְאַחַר כֵּן מִתְּפָשֵׁט בְּתוֹכָם רְקִיעַ,
שְׁהוּא חֻקֵּי שֶׁל חֻקֵּי דְמוּת הָאָדָם.
כְּמוֹ שְׁחֻקֵּי צִיּוּר שֶׁל דְמוּת אָדָם

בֵּינוֹן דְּאַתְצִייר, וְאַגְלִיף צִיּוּרָא וְדִיוקְנָא דְגוּפָא,
 אַקְרִישׁ תְּהוּא פְּשִׁיטוּ, וְאַקְרִי רְקִיעַ. וְדָא אִיהוּ
 רְקִיעַ בְּתוּךְ הַמַּיִם. וְלְבַתֵּר דְּאַקְרִישׁ, כְּתִיב וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם. דְּהָא אַקְרִישׁ תְּהוּא לְחוּתָא
 (ד"א דְּאַנְגִיד וְאַשְׁתָּאָר תְּהוּא פְּסוּלָת) דְּגוּפָא, דְּהוּה גּוֹ אֵינוֹן מַיִם.
 בֵּינוֹן דְּאַבְרִיר גּוּפָא, וְאַנְקִי בְּנִקְיוֹ, תְּהוּא לְחוּתָא
 דְּאַתְנַגִיד וְאַשְׁתָּאָר, תְּהוּה פְּסוּלָת דְּקָא
 אַתְעָבֵד גּוֹ תְּתוּכָא, וְאַינוֹן מַיִם הָרְעִים עֲכוּרִין,
 וּמְנַהוֹן אַתְעָבִיד פְּסוּלָת, מְקַטְרָנָא לְכָל עֲלָמָא,
 דְּכֵר וְנוֹקְבָא. לְבַתֵּר כֵּד נַחְתּוּ אֵינוֹן מַיִם
 עֲכוּרִין, וְאַתְהִתְּכוּ לְתַתָּא בְּסִטְר שְׂמָאלָא, נְפָקוּ
 (ס"א דְּאַתְנַגִיד וְאַשְׁתָּאָר אַתְעָבִיד פְּסוּלָת מְקַטְרָנָא לְכָל עֲלָמָא דְּכֵר וְנוֹקְבָא וְאַינוֹן
 מַיִם הָרְעִים עֲכוּרִין. לְבַתֵּר כֵּד נַחְתּוּ אֵינוֹן מַיִם עֲכוּרִין אַתְהִתְּכוּ לְתַתָּא בְּסִטְר
 שְׂמָאלָא וְנְפָקוּ) לְקַטְרָנָא כָּל עֲלָמָא. זַכָּאָה אִיהוּ מָאן
 דְּאַשְׁתִּזִּיב מְנַהוֹן.

לשון הקודש

פְּסוּלָת שְׁנַעֲשֵׂתָה תוּךְ הַתְּתוּךְ, וְהֵם מַיִם
 הָרְעִים הַעֲכוּרִים, וּמֵהֶם נַעֲשֶׂה פְּסוּלָת,
 מְקַטְרָנָא לְכָל הָעוֹלָם, זְכָר וְנוֹקְבָה. אַחַר
 כֵּךְ כְּשִׁירְדוּ אוֹתָם מַיִם עֲכוּרִים
 וְהִתְהִתְּכוּ לְמַטָּה בְּצַד שְׂמָאל, יֵצְאוּ (שְׁשַׁפַּע
 וְנִשְׁאַר, נַעֲשֶׂה פְּסוּלָת מְקַטְרָנָא לְכָל הָעוֹלָם, זְכָר וְנוֹקְבָה, וְהֵם הַמַּיִם
 הָרְעִים הַעֲכוּרִים. וְאַחַר כֵּךְ כְּאִשֶּׁר יָרְדוּ אוֹתָם מַיִם עֲכוּרִים
 וְהִתְהִתְּכוּ לְמַטָּה בְּצַד שְׂמָאל וְיֵצְאוּ) לְקַטְרָנָא לְכָל
 הָעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁנַצֵּל מֵהֶם.

שְׂמַצְטִיר וְנַחְקֵק צִיּוּר וּדְמוּת הַגּוּף,
 נְקַרְשָׁה אוֹתָהּ הַתְּפִשְׁטוּת וְנִקְרָאת רְקִיעַ,
 וְהוּוּ רְקִיעַ בְּתוּךְ הַמַּיִם. וְאַחַר שֶׁהִקְרִישׁ,
 כְּתוּב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם.
 שְׁתֵּרֵי הַקְּרִישָׁה אוֹתָהּ הַלְּחוּת (שְׁשַׁפַּע
 וְנִשְׁאַרָה אוֹתָהּ הַפְּסוּלָת) שֶׁל הַגּוּף שֶׁהִיָּה בְּתוּךְ
 אוֹתָם הַמַּיִם.

בֵּינוֹן שְׁנַבְרֵר הַגּוּף וְהַתְּנַקָּה בְּנִקְיוֹן,
 אוֹתָהּ לְחוּת שְׁשַׁפַּעָה וְנִשְׁאַרָה, הִיָּתָה

בֵּינָן דְּנִפְיָא מְקַטְרְנָא, כְּתִיב יְהִי מְאֹרֶת חָסֵר ו'
וְאֶת־מִשְׁכַּב אֶסְפְּרָה בְּרַבִּי, וְחָסֵר נְהוּרָא
דְּסִיְהָרָא. לְבַתָּר וְהָיוּ לְמְאֹרֹת, בְּשִׁלְיָמוֹ תְּרוּוּיָהּ
כְּתָדָא. בְּמֵאן. בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, דְּהָא כַּד
סְלִקָא וְאֶת־חֲפְרָא בְּהֵהוּא רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, כְּדִין וְהָיוּ
לְמְאֹרֹת, נְהוּרִין שְׁלִימִין תְּרוּוּיָהּ כְּתָדָא דְלֹא
פְּגִימֵי כְּלָל.

שְׂאֵרֵי חֵיידָא הָאֵי רַבִּינָא וְחֵידֵי. אָמַר לוֹן הָאֵי
דְּאֵמִינָא דְּאֶתְבְּרִיר הָכָא רְזָא דְּאָדָם,
כְּאוּר דְּהֵהוּא (ד"א דְּאֵיחָה) זְרַע, וְלְבַתָּר אֶתְעָבִיד מֵיָם,
וּמְגוֹ אֵינּוֹן מֵיָם, אֶתְפָּשֵׁט רְקִיעַ, דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם
כְּמָה דְּאֶתְעָרְנָא. תֵּינַח כַּד אֶתְעָבִיד דָּא לְגוֹ מַעוּי
דְּאֶתְתָּא, דְּהָא לָא אֶתְעָיִיר זְרַעָא, אֶלָּא בְּגוֹ מַעוּי
דְּנוֹקְנָא, לְאֶתְפָּשֵׁטָא בְּהַ דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם, וְהָכָא אֵי

לשון הקודש

הַתְּחִיל לְצַחֵק הַיְלָד הַזֶּה וְשָׂמַח. אָמַר
לְהֵם, זֶה שְׂאֵמְרֵי שְׁנַבְרָר פֶּאן סוּד שֶׁל
אָדָם כְּאוּר שֶׁל אוֹתוֹ (שְׁחִיזָא) הַזְּרַע, וְאַחַר
כֵּךְ נַעֲשֶׂה מֵיָם, וּמִתּוֹךְ אוֹתָם הַמַּיִם
מִתְפָּשֵׁט רְקִיעַ, דִּיּוֹקֵן שֶׁל אָדָם, כְּמוֹ
שְׁעוּרְרָנוּ. מִלֵּא כְּשֶׁזֶה נַעֲשֶׂה כְּתוֹךְ מַעוּי
הָאִשָּׁה, שְׁהֵרֵי לֹא מַצְטִיר הַזְּרַע אֶלָּא
כְּתוֹךְ מַעוּי הַנְּקֵבָה לְהַתְפָּשֵׁט בְּהַ דִּיּוֹקֵן
שֶׁל אָדָם, וְכֵאֵן אִם אֵלֶּה חֲמֵשׁ דְּרָגוֹת

בֵּינָן שְׁיֻצְיָא הַמְקַטְרֵי, כְּתוּב יְהִי מְאֹרֶת
חָסֵר ו', וְנִמְשָׁכָה אֶסְפְּרָה לְתֵינּוֹקוֹת,
וְחָסֵר אוּר הַלְבָנָה. אַחַר כֵּךְ, וְהָיוּ
לְמְאֹרֹת, בְּשִׁלְמוֹת שֶׁל שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד.
כְּמִי? בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ הַשָּׁמַיִם, שְׁהֵרֵי
כְּשֶׁעוֹלָה וּמִתְחַפֵּרֶת בְּאוֹתוֹ רְקִיעַ
הַשָּׁמַיִם, אֲזִי וְהָיוּ לְמְאֹרֹת, אוֹרוֹת
שְׁלֵמִים שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד שְׁלֵא פְּגוּמִים
כְּלָל.

אֵלֶּיךָ חָמֵשׁ דְּרָגוֹן, אֵינִי דְיוֹקְנָא דְאָדָם, בְּאֵן אֶתְר
אֶתְצִיר וְאֶתְפְּשֵׁט תְּהֵי דְיוֹקְנָא, בְּגוֹ אֵינִי מִיָּם.

אִי תִימָא גוֹ נִוְקְבָא הָוֵי, דָּא עֲלֵמָא דְאֶתִי, לָאו
הָכִי, דְהָא לָא אֶתְצִיר צִיורָא וְדְיוֹקְנָא, עַד
דְנִפְקוּ אֶתְוֹן לְבַר, וְלְבַתְרָא אֶתְגְּלִימוּ. וְתוּ דְהָא
עֲלֵמָא דְאֶתִי הָוֵה אִוְמָנָא, דְכֶתִיב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ, הָא
אִוְמָנָא הָוֵה.

אִי תִימָא בְנוֹקְבָא דְלְתַתָּא, לָאו הָכִי, דְהָא עַד
לָא הָוֵה, וְכַד נָפַק הָא דְיוֹקְנָא דְאָדָם,
נִוְקְבִיָּה נִפְקַת בְּהִדְיָה. הָא לָא אֶתְצִיר דְיוֹקְנָא
דְאָדָם בְּהֵ. אִי הָכִי, בְּאֵן אֶתְר אֶתְצִיר וְאֶתְגְּלִיף
הָא יִרְעַ, לְמַהוּי גְלִיפוּ דְיוֹקְנָא דְאָדָם. אֶלָּא דָּא
רָזָא עֲלָאָה, אָדָם קְדָמָאָה אֶתְצִיר וְאֶתְגְּלִיף בְּלָא

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
יְהִי רְקִיעַ. הֲרֵי הָאֲמֵן הוּא הִנֵּה.
אִם תֹּאמַר בְּנִקְבָּה שְׁלֵמָטָה - לָא כְּדָ,
שְׁהֲרֵי טָרַם הִיְתָהּ! וְכִשְׂצִיָּאָה דְמוֹת
אָדָם, נִקְבְּתוּ יִצְאָה עִמּוּ. הֲרֵי לָא הַצִּטִּיר
דְיוֹקְנָא שְׁלֵ אָדָם בְּהֵ. אִם כְּדָ, בְּאֵינָה
מְקוּם הַצִּטִּיר וְנִחְקַק הִנֵּה לְהִיֹּת
חִקִּיקְתוּ שְׁלֵ דְמוֹת אָדָם? אֶלָּא זֶה סוּד

הֵם דְיוֹקְנָא שְׁלֵ אָדָם, בְּאֵינָה מְקוּם מַצִּטִּיר
וּמִתְפְּשֵׁט הַדְיוֹקְנָא הִנֵּה בְּתוּךְ הַמַּיִם
הַלְלוּ?

אִם תֹּאמַר בְּתוּךְ הַנִּקְבָּה הֵם הֵינּוּ, זֶה
הָעוֹלָם הַבָּא - לָא כְּדָ! שְׁהֲרֵי לָא הַצִּטִּיר
צִיור וְדְמוֹת עַד שְׂיוּצִיאוֹת הָאוֹתִיּוֹת
לְחוּץ, וְאַחַר כְּדָ נִגְלָמוּ. וְעוֹד, שְׁהֲרֵי
הָעוֹלָם הַבָּא הִנֵּה הָאֲמֵן, שְׁכַתוּב וַיֹּאמֶר

נוֹקְבָא. אָדָם תְּנִינָא, מַחִילָא וְזִרְעָא דְהָאִי, אֲנִלִיף
וְאֲתַצִּיר גּוֹ נּוֹקְבָא.

אָדָם קַדְמָא, גְּלִיפּוֹ דְצִיּוּרָא וְדִיּוֹקְנָא דְגּוֹפָא, לֹא
הָוָה בְּנוֹקְבָא, וּבְלֹא צִיּוּרָא כֻּלְּלָא הָוָה.
וְאֲתַצִּיר וְאֲנִלִיף לְתַתָּא מֵעֲלְמָא דְאֲתִי, בְּלֹא
דְכוּרָא, וּבְלֹא נּוֹקְבָא, אֵינּוּן אֲתוּוּן אֲנִלִימוֹ גּוֹ
מִשְׁחַתָּא, וְאֲתַצִּיר וְאֲנִלִיף בְּהוּ רְזָא דְאָדָם. וְאֲתוּוּן
בְּאֶרֶח מִיִּשְׁרָא, בְּסִדּוּרָא דְלְהוֹן, מִרְזָא דְאֹר קַדְמָא, וְאֲתַצִּיר
לְאֲתַנְגְּלָפָא וְלְאֲתַצִּירָא, (אֲתוּוּן) וְאֲזַדְרַע הָאִי
אֹר בְּגִינְיָה גּוֹ מִשְׁחַתָּא. בְּדִ מָטָא גּוֹ מִשְׁחַתָּא,
אֲתַתְּדֵר מִיָּא, גּוֹ מִיָּא, אֲתַפְּשֵׁט רְקִיעַ צִיּוּרָא דְאָדָם,
דִּיּוֹקְנָא בְּדִקָא חַזִּי.

לְבַתָּר דְּאֲתַקְשֵׁט נּוֹקְבָא לְגַבִּיהָ, וְאֲתַתְּדֵרוּ אֲנִפִין
בְּאֲנִפִין, הָאִי דִיּוֹקְנָא דְאָדָם, עָאל

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְנַחֲמָא בְּהוּ סוּד שֶׁל אָדָם. וְהַאֲוִתִּית
בְּדִרְדֵּי יִשְׂרָא בְּסִדּוּר שְׁלֵהוּן, מְסוּד שֶׁל
הָאֹר הָרֵאשׁוֹן, הַתְּחִילוֹ לְהַחֲמָק
וְלְהַצִּיר (אֲוִתִּית), וְנִזְרַע הָאֹר הַזֶּה בְּתוֹכוֹ
תּוֹךְ הַמְּדָה. בְּשִׁהֲנִיעַ לְתוֹךְ הַמְּדָה וְהַפְּדָ
לְמִים בְּתוֹךְ מִים, הַתְּפֹשֵׁט הַרְקִיעַ בְּצִיּוּר
שֶׁל אָדָם דְּמוֹת כְּרָאוּי.
לְאַחַר שֶׁהַתְּקֻשָּׁה הַנְּקַבָּה אֵלָיו וְחִזְרוּ

עֲלִיוֹן. אָדָם הָרֵאשׁוֹן הַצִּיר וְנַחֲמָא בְּלִי
נְקַבָּה. הָאָדָם הַשֵּׁנִי מִכַּח וְזִרְעָא שֶׁל זֶה
נַחֲמָא וְהַצִּיר בְּתוֹךְ הַנְּקַבָּה.
אָדָם הָרֵאשׁוֹן, תְּקִיבָה שֶׁל צִיּוּר וְדְמוֹת
הַגּוֹף, לֹא הָיָה בְּנְקַבָּה, וּבְלִי צִיּוּר כֻּלְּלָא
הָיָה. וְהַצִּיר וְנַחֲמָא לְמַטָּה מִהָעוֹלָם
הַבָּא, בְּלִי זְכָר וּבְלִי נְקַבָּה, אוֹתָן
אוֹתִיּוֹת נְגַלְמוּ בְּתוֹךְ הַמְּדָה, וְהַצִּיר